

Informare privind participarea la reuniunea Comisiilor de apărare, politică și economică ale AP NATO de la Bruxelles și la reuniunea Comisiilor economică și politică ale AP NATO de la Paris

În perioada 24-26 februarie a avut loc la Bruxelles reuniunea comună a comisiilor de apărare, politică și economică din cadrul Adunării Parlamentare NATO, urmată la 27 februarie de reuniunea la Paris, la sediul OECD, a comisiilor politică și economică.

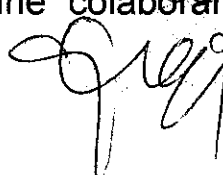
În cadrul dezbaterilor au fost abordate mai multe teme precum politica de extinderea a Alianței, stadiul operațiunilor ISAF din Afganistan și procesul de tranziție din această țară, provocările emergente (securitatea energetică, apărarea cibernetică, lupta împotriva terorismului), relația NATO-Rusia, cooperarea economică transatlantică, problematica resurselor la nivelul NATO și inițiativele *Smart defence* în cadrul NATO și *Pooling and sharing* la nivelul Uniunii Europene.

Cea mai dinamică parte a reuniunii a fost masa rotundă la care au participat ambasadorii la NATO ai României (dl. Sorin Ducaru), Marii Britanii (dna Mariot Leslie), Franței (dl. Philippe Errera) și Turciei (dl. Haydar Berk), tema abordată fiind situația din regiunea Orientului Mijolciu și Nordul Africii (MENA). Discuțiile au vizat situația din Siria și Mali, în mod special, iar atunci când s-a abordat problema colaborării dificile cu Rusia s-a atins și subiectul scutului antirachetă care va fi pus în practică de NATO în baza deciziilor asumate de Alianță la reunile la nivel înalt de la București, Lisabona și Chicago.

În acest context, trebuie să remarcăm intervenția de substanță a ambasadorului României, dl. Sorin Ducaru, care a oferit toate explicațiile necesare privind stadiul proiectului SUA - România de la Deveselu, faptul că scutul antirachetă american va fi o componentă importantă a sistemului antirachetă nord-atlantic, și că tot timpul părțile implicate au dovedit transparență față de Moscova, acest sistem fiind unul defensiv, care nu este menit să afecteze capacitățile strategice ale Federației Ruse.

De altfel, nu trebuie omis faptul că declarațiile contondente ale rușilor la adresa inițiativelor antirachetă americane și NATO trebuie privite și în context electoral, în 2012 Vladimir Putin revenind la Kremlin ca președinte al Rusiei. Rămâne de văzut în ce măsură depășirea acestor momente importante interne pentru politica rusă vor determina din partea Moscovei o dorință reală de reluare a dialogului cu NATO pe acest subiect sensibil.

Acest element a fost subliniat și în modulul relațiilor NATO - Rusia, invitată fiind dna Radoslava Stefanova, șefa secției Relații cu Rusia și Ucraina din cadrul Departamentului Afaceri Politice al NATO. Aceasta a subliniat că în ciuda unei foarte bune colaborări în problemele de securitate

APROBAT

În ședința Biroului Permanent al Camerei Deputaților
din data de 11.03.2013
Nr. 313

Afganistanul sau combaterea pirateriei, din punct de vedere politic relațiile sunt înghețate, punctele majore de dispută fiind scutul antirachetă și eventuala reluare a extinderii NATO în baza politicii „ușilor deschise”, reiterate de Alianța Nord-Atlantică la summitul de la Chicago. Moscova continuă să afirme că scutul antirachetă american (faza a doua a proiectului însemnând dispunerea de lansatoare de rachete pentru interceptare la Deveselu, în România) este o încercare de limitare a capacităților de reacție nucleară a Rusiei, fapt ce îi afectează potențialul de descurajare nucleară.

Există viziuni diferite, antagonice, asupra modului în care NATO și Rusia văd viitorul sistem antirachetă NATO. Rusia dorește o partajare în doua a scutului, NATO urmând să gestioneze partea vestică a sistemului, iar Rusia cea estică, propunând și un sistem unic de comandă. Această variantă nu este agreată de NATO, considerându-se că un asemenea sistem defensiv trebuie gestionat exclusiv de țările membre ale Alianței.

Totodată, Rusia se opune oricărei extinderi a NATO, mai ales în ceea ce privește Georgia. Ca și comentariu personal, șansele reale de aderare a Georgiei la NATO într-o perspectivă apropiată (circa 5-6 ani) sunt foarte mici, deoarece nu există o opinie unitară favorabilă la nivelul membrilor NATO, mai ales al statelor europene, tocmai din cauza opoziției Rusiei. În plus, prezența trupelor ruse în Abhazia și regiunea osetină a Georgiei, existență aici a unor regimuri separatiste care și-au proclamat independența, rapid recunoscută de Rusia, îngreunează considerabil perspectivele aderării Georgiei la NATO.

În ceea ce privește operațiunile din Afganistan, generalul danez Knud Bartels, președintele comitetului militar NATO, a arătat că eforturile Alianței se vor concentra pe finalizarea etapelor de transferare a responsabilităților de securitate de la ISAF către forțele afgane, urmând ca din 2015 Alianța să se concentreze doar pe misiuni de antrenament și consiliere. Important este ca statele donatoare să continue sprijinul Afganistanului și după retragerea masivă a NATO din această țară, în general, și în mod special să ducă pe mai departe acțiunile de creștere a capacității forțelor afgane de a asigura singure securitatea teritoriului național. Este cea mai dificilă și mai amplă misiune pe care a trebuit să o îndeplinească NATO, iar costurile materiale și umane au fost din păcate la fel de mari.

Trebuie însă să reținem faptul că în 2001 existau în Afganistan circa 1000 de școli, iar acum sunt cam 15.000, că mortalitatea infantilă a scăzut de la 165 de decese/1000 de copii la 77 de decese/1000 de copii, adică cu 54%, că dacă în 2001 își desfășurau cu greu activitatea 20.000 de profesori, acum există peste 175.000, iar numărul de studenți a crescut de la 1 milion (și nici o fată) la 8 milioane (din care 3,5 milioane sunt fete). Rămâne de văzut în ce măsură alegerile prezidențiale din aprilie 2014, prin care se va stabili succesorul actualului lider afgan Karzai, și cele parlamentare din august 2015 vor duce la un climat politic relativ stabil. Marea provocare rămâne însă menținerea angajamentului din partea Occidentului de a continua și după

2014 ajutorul financiar pentru reconstrucția Afganistanului, în ciuda presiunilor determinate de criza economică. În sens contrar, fragilul echilibru actual, la care s-a ajuns cu mari pierderi umane și cu investiții considerabile, va fi spulberat destul de repede.

O altă temă dezbătută a fost necesitatea asigurării de către statele membre a unei finanțări capabile să mențină relevanța capabilităților NATO. La ultimul summit de la Chicago s-au asumat angajamente politice ferme în acest sens, un eventual eșec putând să ducă la erodarea relației transatlantice, în condițiile în care statele membre europene se bazează într-o măsură fără precedent pe capabilitățile americane de apărare. Reorientarea SUA către zona Asia-Pacific și presiunile financiare pe care această țară le resimte, cumulate cu scăderea susținută a alocărilor pentru apărare în statele aliate europene, pot afecta coeziunea Alianței. Statele europene devin incapabile să susțină singure o operațiune militară de amploare, iar problemele de logistică din timpul acțiunilor din Libia au arătat limitele europenilor. Nu trebuie omis faptul că diminuarea bugetelor pentru apărare nu afectează doar capacitatea țărilor europene de a face față unor provocări de securitate, dar are un efect negativ major și asupra industriei de apărare europene și, implicit, asupra locurilor de muncă din acest sector.

Cifrele sunt relevante și arată că în 2007 cheltuielile militare ale Alianței se prezentau astfel - 68% SUA, 7,3% Marea Britanie, 6,6% Franța, 4,7% Germania, 2,9% Italia, 1,8% Canada și 8,8% ceilalți aliați. În 2012 SUA a preluat 72% din cheltuielile totale ale NATO, Marea Britanie 6,9%, Franța 4,9%, Germania 4,6%, Italia 2%, Canada 1,8%, iar ceilalți aliați 7,5%. În 2012 doar patru state NATO aveau un buget al apărării de minim 2% din PIB (SUA, Marea Britanie, Grecia și Estonia), în ciuda angajamentelor asumate anterior de către toți aliații. Un alt indicator important este cel privind cota alocată cheltuielilor de înzestrare cu echipament militar din totalul cheltuielilor pentru apărare, doar cinci state alocând peste 20% din bugetul armatei - SUA, Turcia, Franța, Marea Britanie, Luxemburg, în timp ce nouă state, printre care și România, alocă sub 10% pentru cumpărarea de tehnică modernă.

Nu în ultimul rând menționăm problema securității energetice, care a apărut în discuții atât în timpul dezbaterilor de la Bruxelles, cât și în timpul reuniunii de la Paris. Cu ocazia modulului privind cooperarea economică transatlantică, ambasadorul american la UE, William E. Kennard a răspuns la o întrebare adresată de dl. deputat George Scutaru, referitoare la evaluarea proiectelor energetice ale UE și în special asupra evoluțiilor privind proiectul gazoductului Nabucco. Oficialul american a apreciat că SUA sprijină proiectele care contribuie la diversificarea furnizorilor și la independența energetică, dar în același timp nu trebuie omis faptul că securitatea energetică nu poate fi asigurată doar de un gazoduct sau oleoduct. Este necesară o abordare mult

mai complexă, care implică și investiții în soluții alternative și în metode inovative, cum ar fi cele care duc la exploatarea gazelor de șist. Chiar dacă există controverse privind impactul unor asemenea metode, aceste tehnologii există și pot contribui la asigurarea independenței energetice.

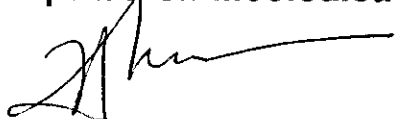
La sediul OECD, la Paris, tema a fost reluată de către Pawel Olejarnik, analist principal pe probleme energetice la Agenția Internațională pentru Energie. În opinia sa, gazele de șist reprezintă marea provocare a momentului și trebuie tratate cu echilibru, având în vedere atât aspectele de mediu, dar și cele economice și impactul social. În 2008 SUA aveau același preț la gazul natural ca în Europa. În 2012 prețul este de 5 ori mai ieftin decât în Europa și de 6 ori mai ieftin decât în Japonia, iar acest fapt este determinat de exploatarea gazelor de șist. Olejarnik a precizat că și folosirea energiei atomice a determinat nu doar polemici, ci, din păcate, și accidente, unele chiar majore, dar efectele la scară mondială sunt benefice. Importante sunt regulile care trebuie să reglementeze exploatarea gazelor de șist, prevederi care trebuie să fie cât mai clare și precise. Spre exemplu, în Polonia s-au descoperit mari zăcămintele de gaze de șist care ar putea sigura independența energetică față de Rusia. Conform estimărilor, și Franța ar avea un potențial similar, dar această țară a interzis acest tip de exploatare, în timp ce Germania o permite, în condițiile unor reglementări clare, ce interzic preventiv exploatarea în apropierea surselor de apă minerală sau a bazinelor colectoare de apă potabilă. Deci abordarea este diferită, de la țară la țară, dar este cert că și în România ea va fi tot mai prezentă.

În ceea ce privește relația UE - Rusia în plan energetic, se estimează o plafonare a consumului de gaze naturale în Europa ca efect al crizei economice până în 2020, ceea ce va determina Rusia să accepte fie renegocierea unor contracte cu partenerii europeni, cum s-a întâmplat recent cu Polonia, Germania sau Italia, fie să dezvolte gazoducte pentru mărirea numărului de consumatori, cum sunt proiectele Gazprom spre China.

Nu trebuie omis faptul că pentru Moscova este vital să-și vândă resursele, în condițiile în care acest tip de export asigură de la 15% până 20% din bugetul federal al Rusiei. Tocmai de aceea orice limitare a capacităților sale de export, fie prin apariția de rute concurente de transport, fie prin noi metode de identificare și exploatare a resurselor energetice de către alte state, este văzută cu îngrijorare de Rusia, fiindcă o lipsește de fondurile vitale pentru modernizare atât în plan civil, cât și în plan militar.

Parlamentarii români prezenți la reuniunile menționate țin să mulțumească pentru sprijinul acordat și cu această ocazie de Delegația permanentă a României la NATO și de Ambasada României de la Paris.

Deputat Ion Mocioalcă

Deputat George Scutaru

